

Algemeen gedeelte
van het opleidingsdeel van het studentenstatuut
inclusief de onderwijs- en examenregeling
(OER) voor de
masteropleidingen
Applied Physics,
Biomedical Engineering,
Chemical Engineering,
Nanotechnology,
Technical Medicine
(art. 7.13 en 7.59 WHW)

Faculteit Technische Natuurwetenschappen
Universiteit Twente

Kenmerk: TNW120843/vdh
Datum: 20 juli 2012

Inhoud

Preambule	Toepasselijkheid van de regeling.....	3
Paragraaf 1	Algemeen	4
Artikel 1	Begripsbepalingen.....	4
Artikel 2	Inhoud van de opleiding	6
Artikel 2a	Informatie over onderwijseenheden	6
Artikel 3	Eindtermen van de opleiding.....	6
Artikel 4	Toelating tot de opleiding, dubbele master	6
Artikel 4a	Taal.....	6
Artikel 4b	Indeling studenten	7
Artikel 5	Studieplan (geldt niet voor masteropleidingen).....	7
Artikel 6	Studiebegeleiding.....	7
Artikel 7	Studeren met een functiebeperking	7
Artikel 7a	Faciliteiten	8
Artikel 7b	Interne kwaliteitszorg en studeerbaarheid	8
Paragraaf 2	Tentamens.....	9
Artikel 8	Frequentie, tijdvakken, inschrijving, uitschrijving	9
Artikel 8a	Tentamenvormen en informatie over het tentamen	9
Artikel 9	Mondelinge tentamens	10
Artikel 10	Geldigheidsduur tentamens	10
Artikel 11	Vaststelling en bekendmaking van de uitslag	10
Artikel 12	Inzage- en nabesprekingsrecht.....	11
Artikel 13	Fouten of onvolledigheden in de administratie.....	11
Artikel 14	Vrijstelling van een tentamen of praktische oefening.....	11
Paragraaf 3	Examens.....	12
Artikel 15	Vrij programma.....	12
Artikel 16	Het aan de opleiding verbonden examen	12
Artikel 17	Tijdvakken, frequentie examen en afgifte getuigschriften	12
Artikel 17a	De examencommissie	12
Artikel 17b	Getuigschriften en registratie	13
Artikel 18	Graad en titel	13
Paragraaf 4	Beroep en bezwaar	14
Artikel 19	Individueel beroep en bezwaar	14
Paragraaf 5	Strijdigheid, wijziging en invoering	14
Artikel 20	Strijdigheid met de regeling.....	14
Artikel 21	Wijziging regeling	14
Artikel 22	Overgangsregeling	14
Artikel 22a	Beoordeling onderwijs- en examenregeling.....	15
Artikel 23	Bekendmaking.....	15
Artikel 24	Inwerkingtreding	15
Bijlage 1	Toelichting	16

Preambule Toepasselijkheid van de regeling

1. Dit algemeen gedeelte is van toepassing op het onderwijs en de examens van de masteropleidingen Applied Physics (Croho: 60436 Applied Physics), Biomedical Engineering (Croho: 66226 Biomedical Engineering), Chemical Engineering (Croho: 60437 Chemical Engineering), Nanotechnology (Croho: 60028 Nanotechnology) en Technical Medicine (Croho: 60033 Technical Medicine).
2. De opleidingen worden verzorgd onder verantwoordelijkheid van de Faculteit Technische Natuurwetenschappen van de Universiteit Twente, verder te noemen: de faculteit TNW.
3. Voor elke opleiding bestaat een opleidingsspecifieke bijlage.
4. Per opleiding vormen dit algemene deel en de opleidingsspecifieke bijlage samen de onderwijs- en examenregeling voor de betreffende masteropleiding.
5. Het algemene deel en de opleidingsspecifieke bijlage van de onderwijs- en examenregeling worden vastgesteld door de decaan.
6. De onderwijs- en examenregeling is van toepassing op alle studenten die staan ingeschreven bij de betreffende opleiding.
7. De examencommissie van een opleiding stelt regels vast over de uitvoering van haar taken en bevoegdheden volgens artikel 7.12b van de wet.
8. De wettelijke bevoegdheden van de examencommissie van een opleiding zijn van toepassing op alle onderwijseenheden die deel uitmaken van de opleiding van de student.
9. De bepalingen in dit algemene deel van de onderwijs- en examenregeling, in de opleidingsspecifieke bijlage van de onderwijs- en examenregeling en in de regels van de examencommissie van de opleiding zijn ook van toepassing op onderwijseenheden die worden verzorgd door docenten van buiten de opleiding of buiten de Universiteit Twente.
10. Er zijn Engelse vertalingen van dit algemene deel en de opleidingsspecifieke bijlage van de onderwijs- en examenregeling en de regels van de examencommissie beschikbaar. In geval van conflict is de Nederlandse tekst bepalend en niet de Engelse vertaling.
11. Daar waar in deze regeling sprake is van 'de student', 'de docent', 'hij', 'hem', 'zijn', 'zij', leze men ook 'de studente', 'de docente', 'zij' en 'haar'.

Paragraaf 1 Algemeen

Artikel 1 Begripsbepalingen

De in de regeling voorkomende begrippen hebben, indien die begrippen ook voorkomen in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW), de betekenis die deze wet eraan geeft. In de regeling wordt verstaan onder:

- a. afstudeeropdracht de master-eindopdracht. Bij Technical Medicine wordt de afstudeeropdracht tijdens de klinische specialisatiestage gedaan,
- b. afstudeercolloquium afsluitende presentatie over de afstudeeropdracht,
- c. Croho Centraal register opleidingen hoger onderwijs. Het Croho registreert opleidingen van hoger onderwijs die door het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap zijn erkend,
- d. curriculum zie onderwijsprogramma,
- e. decaan hoofd van de faculteit,
- f. docent lid van het personeel dat belast is met het verzorgen van het onderwijs in een onderwijseenheid,
- g. doorstroommaster (van x) masteropleiding als bedoeld in artikel 7.30a van de wet, de masteropleiding waartoe de student direct wordt toegelaten met een diploma van bacheloropleiding x,
- h. EC European Credit, studiepunt van 28 uur als bedoeld in de wet,
- i. ECTS European Credits Transfer System; er zijn Europese afspraken gemaakt waarbij hetzelfde systeem wordt gebruikt om de studielast voor studenten uit te drukken; de studielast van een studiejaar bedraagt 60 European Creditpoints ofwel 1680 uur (WHW art. 7.4),
- j. examen het examen is afgelegd indien de tentamens van de tot een opleiding behorende onderwijseenheden met goed gevolg zijn afgelegd,
- k. examencommissie de examencommissie van de opleiding die is ingesteld door de decaan in overeenstemming met artikel 7.12a van de wet,
- l. examinator degene die in overeenstemming met artikel 7.12c van de wet door de examencommissie wordt aangewezen ten behoeve van het afnemen van tentamens,
- m. faculteit de Faculteit der Technische Natuurwetenschappen van de Universiteit Twente,
- n. geautoriseerd bewijsstuk een geautoriseerd bewijsstuk is een door – of vanwege – een examinator geparafeerde lijst of een ander schriftuur dan wel een via het in gebruik zijnde studentinformatiesysteem (SIS) bekend gemaakte uitslag,
- o. getuigschrift bewijs dat het examen met goed gevolg is afgelegd in overeenstemming met artikel 7.11 van de wet;
- p. instelling Universiteit Twente,
- q. klinische stage in een klinische omgeving leert de student medisch-technologische handelingen op basis van professioneel gedrag toe te passen binnen de diagnostiek en of behandeling van patiënten,
- r. kwartiel een semester is verdeeld in twee kwartielen,
- s. onderwijseenheid een onderwijseenheid van de opleiding als bedoeld in artikel 7.3 lid 2 en 3 van de wet; een onderwijseenheid heeft één vakcode en de tentaminering van een onderwijseenheid leidt één cijfer,
- t. onderwijsprogramma het geldende programma van de opleiding zoals vastgelegd in de opleidingsspecifieke bijlage,
- u. opleiding de masteropleiding bedoeld in de opleidingsspecifieke bijlage van de onderwijs- en examenregeling,
- v. opleidingscommissie: commissie bestaande uit docenten en studenten met als taken o.a. het advies uitbrengen over de onderwijs- en examenregeling en het desgevraagd of uit eigener beweging advies uitbrengen aan de decaan over alle aangelegenheden betreffende het onderwijs in de eigen opleiding (WHW art.9.18),
- w. opleidingsdirecteur: diegene die door de decaan met het bestuur van de opleiding is belast (WHW art. 9.17); een nadere beschrijving van de taken van de opleidingsdirecteur is te vinden in het faculteitsreglement,

x.	practicum	een onderwijseenheid met onder meer praktische oefeningen in de vorm van het uitvoeren van proeven en experimenten,
y.	praktische oefening	een praktische oefening als genoemd in artikel 7.13 lid 2d van de wet, is een onderwijseenheid of een deel ervan, waarbij de nadruk ligt op de activiteit van de student zelf, zoals: <ol style="list-style-type: none"> 1. verrichten van een literatuurstudie, maken van werkstuk of proefontwerp, schrijven van een scriptie, een artikel of 'position paper' of verzorgen van een openbare presentatie, 2. uitvoeren van een ontwerp- of onderzoekopdracht, uitvoeren van proeven en experimenten, deelnemen aan practica, oefenen van vaardigheden, 3. doen van een stage, deelnemen aan veldwerk of een excursie, 4. deelnemen aan andere noodzakelijk geachte onderwijsleeractiviteiten, gericht op bereiken van de beoogde vaardigheden, bijvoorbeeld het gericht oefenen van klinische vaardigheden in een daartoe specifiek geoutilleerd skills lab,
z.	professioneel gedrag	een persoonlijke werkstijl tot uitdrukking komend in woord, gedrag en uiterlijk, waarin normen en waarden van de beroepsuitoefening zichtbaar zijn;
aa.	regeling	het opleidingsspecifieke deel van het studentenstatuut inclusief de onderwijs- en examenregeling voor de betreffende masteropleiding, per opleiding bestaande uit dit algemeen gedeelte en de opleidingsspecifieke bijlage van de desbetreffende opleiding;
bb.	S&OA	Studenten- en Onderwijsadministratie,
cc.	semester	het academische jaar is verdeeld in twee semesters,
dd.	student	degene die als zodanig bij een opleiding staat ingeschreven conform artikel 7.34 en 7.37 van de wet,
ee.	studentinformatie-systeem (SIS)	de door het instellingsbestuur aangewezen applicatie voor de registratie en informatie van alle relevante gegevens van student en studie, zoals bedoeld in de wet,
ff.	studieadviseur	door de decaan aangewezen persoon die als contactpersoon optreedt tussen student en opleiding, en als zodanig de belangen van de student behartigt en een mentor- en adviesrol vervult,
gg.	studiegids	de gids (papier) of beschrijving van de opleiding (internet) die specifieke informatie met betrekking tot de opleiding bevat,
hh.	studiejaar	het tijdvak dat aanvangt op 1 september en eindigt op 31 augustus van het daaropvolgende jaar. Het studiejaar beslaat 60 EC of 1680 uur,
ii.	studiepunt	eenheid van studiebelasting, deze wordt uitgedrukt in EC (European Credit) conform het European Credit Transfer System (ECTS); één studiepunt heeft een studiebelasting van 28 uur,
jj.	studiesnelheid	aantal EC's behaald in een periode gedeeld door het aantal EC's dat nominaal in deze periode behaald kan worden,
kk.	tentamen	een onderzoek naar de kennis, het inzicht en de vaardigheden van de student met betrekking tot een onderwijseenheid, alsmede de beoordeling van dat onderzoek,
ll.	toets	tussentijds onderzoek naar de kennis, het inzicht en de vaardigheden met betrekking tot een deel van een onderwijseenheid (ook wel 'deeltentamen' of 'tussentoets' genoemd),
mm.	vrij programma	een door de student samengesteld en door de examencommissie goedgekeurd programma waaraan een examen is verbonden (WHW art. 7.3d),
nn.	werkdag	één van de dagen maandag tot en met vrijdag met uitzondering van de erkende feestdagen en de afgesproken brugdagen waarop het personeel vrij heeft,
oo.	wet	de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek, afgekort tot WHW, staatsblad 593 en zoals sindsdien gewijzigd,

Artikel 2 Inhoud van de opleiding

In de opleidingsspecifieke bijlage zijn per opleiding in ieder geval geregeld de punten zoals opgenomen in artikel 7.13, lid 2 a t/m j, l, s en t van de wet.

Artikel 2a Informatie over onderwijseenheden

1. Uiterlijk twee weken voor het begin van de onderwijsperiode (semester of kwartiel) waarin het onderwijs voor een onderwijseenheid wordt aangeboden, maakt de desbetreffende docent de volgende aspecten van het onderwijs bekend: omvang, vereiste voorkennis en inhoud van de onderwijseenheid, het studiemateriaal en de vormgeving van het onderwijs. In het geval van een boek als studiemateriaal, maakt de verantwoordelijk examinator van de onderwijseenheid dit minimaal 10 weken voor aanvang van de colleges bekend.
2. De in lid 1 bedoelde informatie wordt in ieder geval opgenomen op de elektronische leeromgeving (de Blackboard-site) van de desbetreffende onderwijseenheid.
3. In artikel 8a lid 2 is vastgelegd welke informatie over het tentamen bekendgemaakt moet worden.

Artikel 3 Eindtermen van de opleiding

De beoogde doelen en eindtermen (WHW art. 7.13 lid 2c) zijn per opleiding in de opleidingsspecifieke bijlage opgenomen.

Artikel 4 Toelating tot de opleiding, dubbele master

1. De student kan pas worden toegelaten tot een doorstroommaster, als hij het diploma van de desbetreffende bacheloropleiding aan de Universiteit Twente heeft behaald.
2. Volgens de hardheidsclausule uit art. 7.30a lid 1 van de wet kan de decaan een uitzondering maken op de regel uit lid 1 als het niet toelaten van de student zal leiden tot een onbillijkheid van overwegende aard.
3. De student kan een beroep doen op de in het vorige lid genoemde hardheidsclausule bij de Harde Knip Commissie van de Universiteit Twente.
  - a. De decanen hebben de bevoegdheid om te beslissen over dit verzoek gemandateerd aan de Harde Knip Commissie.
  - b. De Harde Knip Commissie vraagt de desbetreffende examencommissie om advies.
  - c. De examencommissie wordt bij het opstellen van haar advies aan de Harde Knip Commissie geadviseerd door de studieadviseur.
4. Nadere regels voor toelating tot een masteropleiding, bijvoorbeeld voor studenten met een HBO bachelordiploma en studenten van wetenschappelijke bacheloropleidingen voor wie de betreffende masteropleiding geen doorstroommaster is, worden in de opleidingsspecifieke bijlage vermeld.
5. De decaan van de faculteit TNW stelt een toelatingscommissie in ten behoeve van het toelaten tot de masteropleiding van studenten voor wie de betreffende masteropleiding geen doorstroommaster is. De samenstelling van de toelatingscommissie is vastgelegd in de opleidingsspecifieke bijlage.
6. De bevoegdheid tot toelating of afwijzing van studenten die niet vallen onder de bepaling in lid 1, is door het College van Bestuur (kenmerk S&C/387.191/lk) aan de in lid 2 genoemde commissie gemandateerd.
7. In het geval van een student die twee masteropleidingen volgt (de 'dubbele master'), waaronder minimaal één masteropleiding uit de faculteit TNW, bepalen de betrokken examencommissies de specifieke eisen waaraan het onderwijsprogramma van de betreffende student moet voldoen.
8. De student, S&OA en indien van toepassing de in lid 2 van dit artikel bedoelde toelatingscommissie dienen de betrokken examencommissies zo tijdig mogelijk op de hoogte te stellen van het feit dat de student twee masteropleidingen volgt.

Artikel 4a Taal

1. Het onderwijs in de masteropleidingen wordt gegeven in het Engels (Besluit College van Bestuur Universiteit Twente 343.967).

2. De tentamens en examens worden Engelstalig afgenomen, tenzij de specifieke aard, de inrichting of de kwaliteit van het onderwijs, dan wel de herkomst van de student aanleiding geeft om het tentamen of examen Nederlandstalig af te nemen.
3. Indien noch de examinerator noch de examinandus daartegen bezwaar heeft, kan het tentamen in een andere taal worden afgenomen.
4. Opleidingsspecifieke aanvullingen op de bepalingen in dit artikel en de wijze waarop een opleiding garandeert dat wordt voldaan aan de voorwaarden van bovengenoemde Gedragscode Voertalen zijn vastgelegd in de opleidingsspecifieke bijlage of de Regels van de examencommissie.

Artikel 4b Indeling studenten

1. Studenten worden door de practicumorganisatie ingedeeld voor de practica waarbij zoveel mogelijk rekening wordt gehouden met de vooraf door hen kenbaar gemaakte voorkeur. De studenten worden tijdig in kennis gesteld van de indeling waarbij zij voor een bepaalde sluitingsdatum nog de gelegenheid krijgen de data in overleg met de practicumorganisatie te veranderen.
2. Studenten zijn verplicht zich bij de practicumruimten te melden op data en tijdstippen zoals ze op de sluitingsdatum zijn vastgesteld. Verzuim door een overmachtsituatie wordt beoordeeld door de practicumorganisatie.
3. Studenten die zich tweemaal niet hebben gehouden aan de voorwaarden voor aanmelding voor een practicum, worden in eerste instantie direct uitgesloten van deelname aan een van de practica. Zij worden pas toegelaten nadat zij daartoe bij de examencommissie een beargumenteerd verzoek hebben gedaan, dat vervolgens, al dan niet onder voorwaarden, door de examencommissie is gehonoreerd.

Artikel 5 Studieplan (geldt niet voor masteropleidingen)

Artikel 6 Studiebegeleiding

1. De decaan draagt de verantwoordelijkheid voor studiebegeleiding van de student, mede ten behoeve van de oriëntatie op studiewegen binnen of buiten de opleiding. De decaan heeft de uitvoering van de studiebegeleiding gemandateerd aan de opleidingsdirecteur van de opleiding.
2. Iedere student krijgt een studieadviseur toegewezen.
3. De studieadviseur begeleidt de student en geeft de student advies over zaken die de studie betreffen of desgewenst over persoonlijke aangelegenheden. Tevens maakt de studieadviseur de student attent op faciliteiten voor specialistische vormen van begeleiding binnen of buiten de universiteit.
4. Indien een student gebruik wenst te maken van het recht op specifieke begeleiding of voorzieningen dient hij contact op te nemen met de studieadviseur. De studieadviseur legt gemaakte afspraken met de student vast in het SIS waaraan rechten kunnen worden ontleend.
Voor het recht op bijzondere voorzieningen geldt:
  - a. De student die door aantoonbare overmacht of persoonlijke omstandigheden achterop raakt, heeft recht op begeleidingsafspraken.
  - b. Het recht op bovengenoemde voorzieningen betreft het recht op aanvullende individuele studiebegeleiding. Hiertoe behoort ook, indien nodig en mogelijk, dispensatie tot deelname en/of het beschikbaar zijn van afwijkende faciliteiten. De toekenning van de genoemde dispensatie en het verlenen van extra kansen is voorbehouden aan de examencommissie.

Artikel 7 Studeren met een functiebeperking

1. Onder een functiebeperking wordt verstaan een langdurige lichamelijke, zintuiglijke of andere functiestoornis die de student kan beperken in de studievoortgang.
2. Op basis van een gesprek met de studieadviseur wordt in overleg met de student verkend welke aanpassingen voor deze student het meest doeltreffend worden geacht. Bij het treffen van aanpassingen dient het bereiken van de eindtermen te zijn gewaarborgd.

3. Op basis van het onder 2. bedoelde gesprek stelt de student in overleg met de studieadviseur een schriftelijk verzoek tot verlening van aanpassingen op.
4. Het verzoekschrift wordt, zo mogelijk drie maanden voordat de student zal deelnemen aan onderwijs, tentamens en praktische oefeningen, ingediend bij de decaan.
5. Het verzoekschrift wordt onderbouwd door bescheiden (zoals een verklaring van een arts of een psycholoog of, indien er sprake is van bijvoorbeeld dyslexie, van een BIF-, NIB-, of NVO- geregistreerd testbureau) die redelijkerwijs nodig zijn voor de beoordeling ervan.
6. De decaan beslist binnen een termijn van 20 werkdagen na ontvangst, of zoveel eerder als de urgentie van de aanvraag noodzakelijk maakt, over de toewijsbaarheid van het verzoek bedoeld in lid 3, en stelt de student en de betrokken studieadviseur van zijn oordeel in kennis.
7. De studieadviseur draagt er zorg voor dat de relevante betrokkenen tijdig worden geïnformeerd over de aanpassingen die zijn verleend aan een student met een functiebeperking.
8. Indien de decaan het verzoekschrift niet of niet geheel honoreert, stelt de decaan de student van de daaraan ten grondslag liggende motieven op de hoogte, en wijst de student op de mogelijkheid van bezwaar en beroep. Bezwaar dient binnen zes weken, nadat het besluit aan betrokkene is bekend gemaakt, schriftelijk te worden ingediend bij het loket voor de bezwaar- en beroepschriften (en klachten) van de balie van de Student Services.
9. Bij toekenning van aanpassing wordt aangegeven voor welke periode deze toekenning geldig is. Voor het einde van de periode zal door aanvrager en betrokken studieadviseur een evaluatie plaatsvinden. Hierin zal zowel de effectiviteit van de geboden aanpassingen als de noodzaak tot voortzetting ervan besproken worden.
10. De bevoegdheid uit lid 6 is door de decaan gemandateerd aan de opleidingsdirecteur. Overal waar in dit artikel wordt gesproken over 'decaan' moet dit worden gelezen als 'opleidingsdirecteur'. Voor beroep tegen een beslissing als bedoeld in lid 6 van dit artikel geldt wat is bepaald in art.19 van dit algemeen gedeelte.

Artikel 7a Faciliteiten

1. Bij informatievoorziening voor en over de studie en bij administratieve procedures wordt inter- of intranet gebruikt. De Universiteit Twente hanteert een elektronische leeromgeving.
2. Studenten dienen bij aanvang van hun studie over een notebook te beschikken. Studenten kunnen bij het Notebook Service Centrum (NSC) een notebook aanschaffen. Met het notebook zijn studenten in staat gebruik te maken van het wireless netwerk van de Universiteit Twente, waarmee zij toegang hebben tot intra- en internet.
3. Voor studenten is een beperkt aantal projectkamers beschikbaar om gezamenlijke werkzaamheden uit te voeren. Buiten de projectkamers is studieruimte beschikbaar in de centrale universiteitsbibliotheek.
4. De faculteit TNW stelt aan de studieverenigingen van de opleidingen ruimte ter beschikking voor de uitvoering van haar activiteiten.
5. Via of in de universiteitsbibliotheek is een omvangrijke collectie met voor de opleiding relevante literatuur aanwezig.
6. Studenten die hun afstudeeropdracht uitvoeren bij een leerstoel hebben minimaal de beschikking over een tafel, stoel en computerfaciliteiten.

Artikel 7b Interne kwaliteitszorg en studeerbaarheid

1. Het systeem van interne kwaliteitszorg staat beschreven in het kwaliteitszorghandboek van de opleiding. In dit handboek staat een uitgebreide omschrijving van de organisatie, de procedures en de betrokken commissies, waaronder de opleidingscommissie.
2. Bij de vaststelling en invulling van het onderwijsprogramma wordt gestreefd naar een zo gelijkmatig mogelijke studielast voor de studenten in ieder kwartiel, semester en studiejaar. Dit houdt in een studielast per semester van 30 ± 1 EC en per kwartiel van 15 ± 1 EC.

Paragraaf 2 Tentamens

Artikel 8 Frequentie, tijdvakken, inschrijving, uitschrijving

1. Tot het afleggen van schriftelijke en mondelinge tentamens wordt twee maal per jaar de gelegenheid gegeven. Praktische oefeningen kunnen minimaal één keer per jaar worden afgerond.
2. Voor alle onderwijseenheden is er in ieder geval een tentamengelegenheid aan het eind van de onderwijsperiode waarin het onderwijs van de desbetreffende onderwijseenheid is gegeven.
3. De student die na twee tentamenpogingen voor een onderwijseenheid nog geen 6 of hoger heeft behaald en deze alsnog wil behalen, dient bij de examencommissie een verzoek in te dienen om alsnog een tentamen in de desbetreffende onderwijseenheid te mogen afleggen. Dit verzoek moet worden vergezeld van een plan van aanpak dat de student in overleg met de studieadviseur heeft opgesteld. De examencommissie beslist over het verzoek.
4. De nadere uitwerking van de bepaling in lid 3 wordt voor het begin van het studiejaar door de opleidingsdirecteur bekendgemaakt.
5. In afwijking van het gestelde in lid 1 van dit artikel wordt minstens eenmaal in een studiejaar gelegenheid gegeven tot het afleggen van het tentamen van een onderwijseenheid die wel deel uitmaakt van het onderwijsprogramma, maar waarvan in dat studiejaar geen onderwijs is aangeboden.
6. De examencommissie kan in bijzondere gevallen toestaan dat wordt afgeweken van het aantal malen en de wijze waarop tentamens kunnen worden afgelegd.
7. Minimaal een maand voor het begin van een semester wordt het tentamenrooster met de data en tijdstippen van de tentamens voor dat semester bekend gemaakt.
8. Het verplaatsen van een tentamen naar een ander tijdstip dan in het rooster is aangegeven, is alleen toegestaan na toestemming van de opleidingsdirecteur. De studenten worden van deze verplaatsing op de hoogte gesteld. De opleidingsdirecteur moet de examencommissie op de eerstvolgende examenvergadering na het besluit tot verplaatsing hierover informeren.
9. Voor schriftelijke tentamens en toetsen moet de student zich via het SIS inschrijven. Voor tentamens en toetsen die buiten de tentamenperiodes vallen, moet volgens andere procedures worden ingeschreven. Nadere bepalingen daarover zijn te vinden in de opleidingsspecifieke bijlagen of worden apart bekendgemaakt door de opleiding, door S&OA of de docent van de desbetreffende onderwijseenheid.
10. Indien de student zich niet voor het sluiten van de inschrijftermijn heeft aangemeld, vervalt het recht op deelname aan de desbetreffende toets of het desbetreffende tentamen.
11. De student kan zich tot en met de dag vóór een tentamen uitschrijven voor het betreffende tentamen.
12. Indien de student niet verschijnt bij een tentamenzitting waarvoor hij zich via het SIS heeft ingeschreven en waarvoor hij zich niet tijdig, conform lid 11 voor de tentamenzitting heeft uitgeschreven, wordt dit in het SIS vastgelegd en geldt dit als een onvoldoende resultaat. Dit telt mee als een tentamenpoging met een onvoldoende resultaat bij het vaststellen van het aantal gedane tentamenpogingen zoals bedoeld in lid 3.

Artikel 8a Tentamenvormen en informatie over het tentamen

1. Een onderwijseenheid wordt afgerond met een tentamen. Een tentamen kan de volgende vormen hebben:
  - een schriftelijke toets,
  - een mondeling tentamen,
  - een reeks toetsen,
  - de beoordeling van praktische oefeningen als bedoeld in artikel 1,
  - een combinatie van genoemde vormen.
2. Uiterlijk twee weken voor het begin van de onderwijsperiode waarin het onderwijs van een onderwijseenheid wordt aangeboden, maakt de desbetreffende docent de volgende aspecten van het tentamen bekend:
  - de tentameneisen (in ieder geval welke literatuur wordt getentamineerd),
  - nadere bepalingen over de tentaminering,
  - in het geval van een reeks toetsen of een combinatie van tentamenvormen zoals bedoeld in het vorige lid, de weging daarvan voor het eindcijfer van het tentamen.

3. De in lid 2 bedoelde informatie wordt in ieder geval opgenomen op de elektronische leeromgeving (de Blackboard-site) van de desbetreffende onderwijsseenheid.
4. De student heeft het recht om kennis te nemen van recente modeltentamenvragen of proeftentamens of representatieve oude tentamens en de bijbehorende uitwerkingen en de norm van de bijbehorende beoordeling.

Artikel 9 Mondelinge tentamens

1. Het mondeling afnemen van een tentamen is openbaar, tenzij de examencommissie in een bijzonder geval anders heeft bepaald.
2. De student of de examiner die derden aanwezig wil laten zijn bij het afnemen van het mondeling tentamen, moet dit uiterlijk 10 werkdagen voor het mondeling tentamen melden bij de examencommissie.
3. Indien de examencommissie heeft bepaald dat leden van de examencommissie of een waarnemer namens de examencommissie aanwezig zal zijn bij het mondeling tentamen wordt dit minimaal een werkdag vóór het tentamen door de examencommissie aan de examiner en de student bekend gemaakt.

Artikel 10 Geldigheidsduur tentamens

1. De geldigheidsduur van een afgeronde onderwijsseenheid is 6 jaar.
2. De student kan een verzoek indienen bij de examencommissie om de geldigheidsduur van een resultaat als bedoeld in lid 1 te verlengen. De examencommissie moet gegronde redenen hebben om dit verzoek af te wijzen. Indien de examencommissie dit verzoek afwijst, geeft zij hiervoor een schriftelijke motivering.
3. Voor een tentamen dat bestaat uit deelresultaten, geldt dat deelresultaten alleen geldig zijn in het studiejaar waarin deze zijn behaald. De examiner van de onderwijsseenheid kan een andere regeling vaststellen. De examiner dient de examencommissie hierover te informeren. De regeling dient te worden bekendgemaakt via de elektronische leeromgeving (de Blackboard-site).

Artikel 11 Vaststelling en bekendmaking van de uitslag

1. Binnen 20 werkdagen na het afleggen van een schriftelijk tentamen dan wel het afronden van een praktische oefening wordt het resultaat via het SIS aan de student bekend gemaakt.
2. Binnen één werkdag nadat een mondeling tentamen is afgenomen wordt door de examiner een door hem geautoriseerd bewijsstuk uitgereikt waaruit de uitslag blijkt.
3. Het in lid 2 gestelde is niet van toepassing indien het mondeling tentamen deel uitmaakt van een serie mondelinge tentamens van dezelfde onderwijsseenheid, die zich over meer dan één werkdag uitstrekt. In dat geval stelt de examiner na afloop van de serie mondelinge tentamens binnen één werkdag de uitslag vast.
4. Indien de beoordeling voor een onderwijsseenheid wordt verkregen door het maken van een of meerdere opdrachten, het schrijven van een verslag of het maken van een scriptie geldt de inleverdatum van opdracht, verslag of scriptie of de inleverdatum van de laatste opdracht als tentamendatum.
5. Indien de examiner door bijzondere omstandigheden niet in staat is de in lid 1 en 2 bedoelde termijnen na te komen, meldt hij dit met redenen omkleed aan de examencommissie. De betrokken student wordt door de examencommissie onverwijld van de vertraging op de hoogte gesteld onder vermelding van de termijn waarbinnen de uitslag alsnog bekend wordt gemaakt. Indien de examiner naar het oordeel van de examencommissie in gebreke blijft, kan zij een andere examiner opdragen het cijfer vast te stellen.
6. Wanneer een tweede tentamengelegenheid korte tijd na de eerste gelegenheid is gepland, zijn de tentamenuitslagen beschikbaar op een tijdstip waarop de student minimaal 10 werkdagen de tijd heeft om zich op de tweede gelegenheid voor te bereiden.
7. De student kan desgewenst bij de balie van Student Services in de Vrijhof een gewaarmerkt studievoortgangsoverzicht verkrijgen.

8. Indien voor de student voor eenzelfde onderwijsseenheid meer dan één op zich geldige beoordeling is vastgesteld, is de hoogste beoordeling geldig.

Artikel 12 Inzage- en nabesprekingsrecht

1. De student heeft recht op een nabespreking van zijn tentamen met de examinator waarbij de examinator de gegeven beoordeling motiveert. Als er geen collectieve nabespreking is, kan de student binnen twee weken na de bekendmaking van de uitslag van een tentamen een verzoek indienen bij de examinator voor een nabespreking. Deze nabespreking of een collectieve nabespreking moet uiterlijk vijf weken na de bekendmaking van de uitslag van het tentamen worden gehouden.
- 1a De student heeft recht op een inhoudelijke nabespreking van zijn tentamen met de examinator na de in lid 1 genoemde termijn van vijf weken mits de desbetreffende examencommissie heeft bepaald dat een nabespreking met de examinator verplicht is bij het indienen van een verzoek volgens artikel 8 lid 3 en lid 4. Bij een nabespreking na de in lid 1 genoemde termijn van vijf weken is de examinator niet meer verplicht om de beoordeling te motiveren.
2. De examinator die het schriftelijke tentamenwerk van de student heeft beoordeeld, ziet erop toe dat dit werk minimaal twee jaar na het vaststellen van de beoordelingsmededeling wordt bewaard in de desbetreffende leerstoel- of vakgroepadministratie. Gedurende deze periode kan de student zijn beoordeelde werk inzien.
3. De examencommissie kan toestaan dat van het bepaalde in de leden 1 en 2 wordt afgeweken.

Artikel 13 Fouten of onvolledigheden in de administratie

Indien in de tentamenuitslag, een cijferlijst of een overzicht met betrekking tot het studieverloop van een student een kennelijke vergissing is gemaakt, is zowel de opleiding als de student verplicht om dit direct na constatering ervan, aan de andere partij kenbaar te maken en mee te werken aan het ongedaan maken van de gemaakte vergissing.

De door S&OA gevoerde administratie strekt daarbij tot volledig bewijs, behoudens tegenbewijs. Als tegenbewijs geldt in elk geval een door de examinator aangemaakt geautoriseerd bewijsstuk (volgens art.11 lid 2 van dit Algemeen gedeelte).

Artikel 14 Vrijstelling van een tentamen of praktische oefening

1. De examencommissie kan, eventueel na advies van de desbetreffende examinator te hebben ingewonnen, op verzoek van de student vrijstelling verlenen van een tentamen of praktische oefening.
2. De gronden waarop de examencommissie vrijstelling kan verlenen voor het afleggen van een bepaald tentamen hebben uitsluitend betrekking op het niveau, de inhoud en de kwaliteit van de eerder door de desbetreffende student behaalde tentamens of examens, dan wel van zijn buiten het hoger onderwijs opgedane kennis, inzicht en vaardigheden.
3. De vrijstelling door de examencommissie van de verplichting tot het deelnemen aan praktische oefeningen kan onder meer worden verleend aan studenten die aannemelijk kunnen maken dat zij verwachten in gewetensnood te zullen komen bij of door het moeten uitvoeren van een bepaalde opdracht of praktische oefening. In dat geval bepaalt de examencommissie of de praktische oefening op een andere, door haar te bepalen wijze, kan worden verricht.

Paragraaf 3 Examens

Artikel 15 Vrij programma

De examencommissie van de opleiding beslist over een verzoek tot toestemming voor het volgen van een vrij onderwijsprogramma als bedoeld in art. 7.3d van de wet. De examencommissie toetst of het programma past binnen het domein van de opleiding, samenhangend is en voldoende niveau heeft in het licht van de eindtermen van de opleiding.

Artikel 16 Het aan de opleiding verbonden examens

Aan de masteropleiding is het masterexamen verbonden. Het masterexamen van de opleidingen Applied Physics, Biomedical Engineering, Chemical Engineering en Nanotechnology heeft een studielast van 120 EC. Het masterexamen van de opleiding Technical Medicine heeft een studielast van 180 EC.

Artikel 17 Tijdvakken, frequentie examens en afgifte getuigschriften

1. In overeenstemming met artikel 7.10 lid 2 van de wet is het masterexamen afgelegd als de tentamens van de masteropleiding met goed gevolg zijn afgelegd.
2. De examencommissie verklaart de student als geslaagd voor het masterexamen als hij aan de exameneisen voldoet en roept die student op het daarbij behorende getuigschrift met cijferlijst respectievelijk supplement in ontvangst te nemen. De datum die op het getuigschrift wordt vermeld, te weten de examendatum, is in dit geval de datum waarop de student de laatste nog openstaande onderwijseenheid heeft afgerond.
3. De student kan desgewenst een schriftelijk gemotiveerd verzoek bij de examencommissie indienen om nog niet over te gaan tot het geslaagd verklaren voor een examen en daarom ook nog niet over te gaan tot uitreiking van het getuigschrift (WHW art.7.11 lid 3). In zijn verzoek moet de student in ieder geval de duur van het door hem gewenste uitstel aangeven.
4. De nadere uitwerking van de bepaling in lid 3 wordt door de examencommissie opgenomen in de regels van de examencommissie.
5. Indien de student op grond van lid 3 heeft verzocht om uitstel wordt als examendatum gebruikt de datum waarop de examencommissie na het uitstel heeft besloten de student geslaagd te verklaren.

Artikel 17a De examencommissie

1. De decaan van de faculteit TNW stelt een examencommissie in (WHW art. 7.12 en 7.12a). Bij diverse masteropleidingen is de examencommissie voor de masteropleiding dezelfde als de examencommissie voor de bijbehorende bacheloropleiding.
2. Examencommissies stellen zelf zonder nadere inspraak regels ten behoeve van de examens vast (WHW art. 7.12). Deze worden vastgelegd in een apart document "Regels van de examencommissie".
3. De decaan benoemt de leden van de examencommissie (WHW art.7.12a):
  - op basis van hun deskundigheid op het terrein van de desbetreffende opleiding, en
  - hoort daarbij de leden van de desbetreffende examencommissie alvorens tot benoeming van een lid over te gaan.
4. Minimaal twee van de leden van de examencommissie zijn hoogleraar.

Artikel 17b Getuigschriften en registratie

1. Ten bewijze dat het masterexamen met goed gevolg is afgelegd, wordt door de examencommissie een getuigschrift uitgereikt. Het getuigschrift wordt ondertekend door de voorzitter van de examencommissie. Bij afwezigheid kan ook één van de leden van de examencommissie tekenen.
2. Indien een student alle onderdelen van de opleiding voldoende heeft afgerond met uitzondering van de afstudeeropdracht, dan kan de examencommissie besluiten dat het getuigschrift wordt uitgereikt bij het behalen van een voldoende beoordeling van de afstudeeropdracht.
3. Op het getuigschrift worden vermeld (WHW art.7.11):
  - de naam en geboortedatum van de student;
  - welke opleiding het betreft;
  - om welk examen het gaat;
  - de datum waarop het examen is afgelegd;
  - welke graad is verleend (WHW art. 7.10a);
  - in voorkomende gevallen welke bevoegdheid daaraan is verbonden (rekening houdend met WHW art.7.6 lid 1);
  - op welk tijdstip de opleiding voor het laatst is geaccrediteerd dan wel op welk tijdstip de opleiding de toets nieuwe opleiding met goed gevolg heeft ondergaan (WHW art. 5a.11).
4. Op een van het getuigschrift deel uitmakende bijlage (WHW art.7.11) worden de tot het examen behorende onderdelen en de beoordeling van die onderdelen vermeld. Tevens worden vermeld de niet tot het examen behorende onderdelen waarin, voordat over de uitslag van het examen is beslist, op verzoek van de student is getentamineerd, mits die onderdelen met goed gevolg zijn afgelegd. Deze bijlage maakt onderdeel uit van het in het volgende lid genoemde diplomasupplement.
5. Aan het getuigschrift van het met goed gevolg afgelegde masterexamen wordt een diplomasupplement toegevoegd (WHW art.7.11 lid 4). Dit heeft tot doel inzicht te verschaffen in de aard en de inhoud van de afgeronde opleiding, mede met het oog op de internationale herkenbaarheid van opleidingen. Het supplement bevat in ieder geval de volgende gegevens:
  - de naam van de opleiding en de naam van de universiteit;
  - dat het een opleiding in het wetenschappelijk onderwijs betreft;
  - een beschrijving van de inhoud van de opleiding;
  - de gevolgde afstudeerspecialisatie;
  - de studielast van de opleiding;
6. Indien de examencommissie het judicium 'met lof' heeft verleend aan de student, wordt dit op het getuigschrift vermeld.
7. Een student die meer dan een tentamen met goed gevolg heeft afgelegd en aan wie geen getuigschrift als bedoeld in lid 1 van dit artikel kan worden uitgereikt, ontvangt desgevraagd een door de examencommissie af te geven verklaring waarin in elk geval de tentamens zijn vermeld die door hem met goed gevolg zijn afgelegd (WHW art.7.11 lid 5).
8. S&OA draagt zorg voor de registratie van de uitslagen van examens. Dit bureau registreert tevens welke getuigschriften aan een student zijn uitgereikt.

Artikel 18 Graad en titel

1. Aan degene die het examen met goed gevolg heeft afgelegd, wordt de graad Master of Science (MSc) verleend.
2. Studenten van de opleidingen Applied Physics, Biomedical Engineering, Chemical Engineering en Nanotechnology, die het masterexamen van de desbetreffende opleiding met goed gevolg hebben afgelegd, zijn op grond van artikel 7.20 van de wet gerechtigd tot het voeren van de titel ingenieur.

Paragraaf 4 Beroep en bezwaar

Artikel 19 Individueel beroep en bezwaar

Beroep tegen beslissingen van de examencommissie of van de examinerator en bezwaar tegen beslissingen van de decaan op grond van deze regeling dient binnen zes weken, nadat de beslissing aan betrokkene is bekend gemaakt, schriftelijk te worden ingediend bij het loket voor de bezwaar- en beroepschriften (en klachten) van de balie van de Student Services.

Paragraaf 5 Strijdigheid, wijziging en invoering

Artikel 20 Strijdigheid met de regeling

Indien andere aanvullende regelingen en/of bepalingen met betrekking tot het onderwijs en/of examens in strijd zijn met deze onderwijs- en examenregeling, dan gaat het bepaalde in deze onderwijs- en examenregeling voor.

Artikel 21 Wijziging regeling

1. Inhoudelijke wijzigingen van deze regeling worden door de decaan bij afzonderlijk besluit vastgesteld.
  - a. Voor wijzigingen van het algemeen gedeelte van de onderwijs- en examenregeling is een vereiste dat de desbetreffende opleidingscommissies hierover hebben geadviseerd en dat de faculteitsraad heeft ingestemd.
  - b. Wijziging van de opleidingsspecifieke bijlage van de onderwijs- en examenregeling van een opleiding wordt door de decaan na advies van de desbetreffende opleidingscommissie bij afzonderlijk besluit vastgesteld.
  - c. Wijziging van de regels van de examencommissie wordt door de examencommissie zelf bij afzonderlijk besluit vastgesteld.
2. Inhoudelijke wijzigingen van deze regeling zijn niet van toepassing op het lopende studiejaar. Inhoudelijke wijzigingen kunnen wel van toepassing zijn op het lopende studiejaar indien belangen van de studenten hierdoor redelijkerwijze niet worden geschaad of indien er sprake is van overmacht.
3. Wijzigingen in deze regeling zijn niet van invloed op besluiten die eerder door de examencommissie zijn genomen.

Artikel 22 Overgangsregeling

1. Bij wijziging van deze onderwijs- en examenregeling stelt de decaan zo nodig een overgangsregeling vast.
2. De overgangsregeling wordt gepubliceerd op de website van de opleiding.
3. Uitgangspunten bij de overgangsregeling in het geval het onderwijsprogramma wordt gewijzigd:
  - a) Wijzigingen in het onderwijsprogramma worden bekendgemaakt voorafgaand aan het studiejaar waarin de wijzigingen worden ingevoerd.
  - b) Er kan niet worden gegarandeerd dat alle onderwijseenheden van de opleiding, zoals die bestonden bij de inschrijving van een student voor die opleiding, tot zijn onderwijsprogramma blijven behoren. Het onderwijsprogramma zoals dat het meest recent door de decaan is vastgesteld is uitgangspunt bij het vaststellen van de uitslag van het masterexamen.
4. In de overgangsregeling wordt in ieder geval opgenomen:
  - a) welke onderwijseenheden die zijn vervallen equivalent zijn aan onderwijseenheden of delen van onderwijseenheden uit het geldende – in de opleidingsspecifieke bijlage opgenomen - onderwijsprogramma;
  - b) dat indien een onderwijseenheid zonder praktische oefeningen wordt geschrapt uit het programma, in het studiejaar daarna minimaal tweemaal de gelegenheid wordt geboden schriftelijk of mondeling tentamen af te leggen of op andere wijze een beoordeling te verkrijgen;
  - c) dat indien een onderwijseenheid met praktische oefeningen wordt geschrapt uit het programma en in het studiejaar daarna geen gelegenheid meer wordt geboden tot het doen van de betreffende praktische oefeningen, minstens één onderwijseenheid wordt aangewezen die gedaan kan worden in plaats van de vervallen onderwijseenheid;

- d) de geldigheidsduur van de overgangsregeling.
- 5. De overgangsregeling behoeft de instemming van de examencommissie met de bepalingen van lid 4.
- 6. De examencommissie kan in bijzondere gevallen in positieve zin voor de student afwijken van het aantal malen en de wijze waarop tentamens van vervallen onderwijseenheden kunnen worden afgelegd.
- 7. De bevoegdheid uit lid 1 is door de decaan gemandateerd aan de opleidingsdirecteur. Voor beroep tegen een beslissing als bedoeld in lid 1 geldt hetgeen is bepaald in art. 19 van dit algemeen gedeelte.

Artikel 22a Beoordeling onderwijs- en examenregeling

De opleidingsdirecteur, daartoe gemandateerd door de decaan, draagt zorg voor een regelmatige beoordeling van de onderwijs- en examenregeling en weegt daarbij, ten behoeve van de bewaking, en zo nodig bijstelling van de studielast, het tijdsbeslag dat daaruit voor de student voortvloeit.

De opleidingscommissie heeft volgens art. 9.18 van de wet tot taak het uitbrengen van een advies over de onderwijs- en examenregeling en het jaarlijks beoordelen van de wijze van uitvoeren van de onderwijs- en examenregeling.

Artikel 23 Bekendmaking

De onderwijs- en examenregeling en de regels van de examencommissie worden via de website van de opleiding bekendgemaakt.

Artikel 24 Inwerkingtreding

Deze regeling treedt in werking op 1 september 2012 en treedt in de plaats van de regeling d.d. 23 december 2011.

Vastgesteld door de decaan van de Faculteit TNW, gelet op de artikelen 9.15 eerste lid 1 onder a, 7.13 eerste en tweede lid, 9.38b, 9.18 eerste lid onder a en 7.59 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek, gehoord het advies van de opleidingscommissies en na instemming van de faculteitsraad.

Enschede, d.d. 20 juli 2012.

Bijlage 1   Toelichting

Waar geen toelichting wordt gegeven, wordt verondersteld dat die toelichting ook niet nodig is.

Als er wel een toelichting wordt gegeven, is dat bijvoorbeeld om:

- enige achtergrondinformatie te geven;
- uit te leggen wat de bedoeling van een bepaling is;
- te vermelden wat de toelichting op de WHW daarover opmerkt.

Preambule

De basisregel (in lid 1) is dat de OER van een opleiding geldt voor alle studenten die staan ingeschreven bij die opleiding en dat de regels in de OER van een opleiding en in de regels van de examencommissie van die opleiding ook gelden voor vakken die worden gegeven door docenten van buiten de opleiding of van buiten de UT. Er zijn situaties te bedenken waarin die basisregel niet voldoende uitsluitel geeft voor een betrokken student of docent. Denk aan de minoren of aan vrije keuzevakken in een onderwijsprogramma. De UT heeft daarvoor de "Code of Conduct toegeleverd onderwijs" opgesteld. Dat is een gedragsregel die o.a. voor dit soort problemen vastlegt waar de eerste bevoegdheid ligt en welke partijen in sommige situaties onderling moeten overleggen.

Artikel 1 (begripsbepalingen)

De belangrijkste inhoudelijke begrippen die in de Richtlijn voorkomen, zijn gedefinieerd. Indien in de opleidingsspecifieke bijlage bij de Opleidings OER nog andere aanvullende belangrijke inhoudelijke begrippen nodig worden geoordeeld dan kunnen die uiteraard aan de begripsbepalingen worden toegevoegd.

Artikel 2 (inhoud van de opleiding)

In de opleidingsspecifieke bijlage van de OER dienen minimaal de volgende punten te worden opgenomen:

- a) de inhoud van de opleiding en van de daaraan verbonden examens,
- b) de inhoud van de afstudeerrichtingen binnen een opleiding,
- c) de kwaliteiten op het gebied van kennis, inzicht en vaardigheden die een student zich bij beëindiging van de opleiding moet hebben verworven,
- d) waar nodig, de inrichting van praktische oefeningen,
- e) de studielast van de opleiding en van elk van de daarvan deel uitmakende onderwijseenheden,
- f) de nadere regels, bedoeld in de artikelen 7.8b, zesde lid, en 7.9, vijfde lid WHW,
- g) ten aanzien van welke masteropleidingen toepassing is gegeven aan artikel 7.4a, achtste lid WHW,
- h) de volgtijdelijkheid van de tentamens¹,
- i) de voltijdse, deeltijdse of duale inrichting van de opleiding,
- j) waar nodig, de volgorde waarin en de tijdvakken waarbinnen de gelegenheid wordt geboden tot het afleggen van de tentamens en examens,
- l) of de tentamens mondeling, schriftelijk of op een andere wijze worden afgelegd, behoudens de bevoegdheid van de examencommissie in bijzondere gevallen anders te bepalen.
- s) waar nodig, dat het met goed gevolg afgelegd hebben van tentamens voorwaarde is, voor de toelating tot het afleggen van andere tentamens,
- t) waar nodig, de verplichting tot het deelnemen aan praktische oefeningen met het ook op de toelating tot het afleggen van het desbetreffende tentamen, behoudens de bevoegdheid van de examencommissie vrijstelling van die verplichting te verlenen, al dan niet onder oplegging van vervangende eisen.

Artikel 3 (eindtermen van de opleiding)

De eindtermen van de bacheloropleiding kunnen o.m. zijn ontleend aan de zgn. Dublin Descriptoren of de 3 TU Meijers criteria.

In de Opleidingsspecifieke bijlage worden deze eindtermen per opleiding verder uitgewerkt en kunnen er nadere criteria worden gebruikt. Die eindtermen zijn:

- a) Kennis en inzicht:
de student heeft aantoonbare kennis en inzicht van een vakgebied, waarbij wordt voortgebouwd op het niveau bereikt in het voortgezet onderwijs en dit wordt overtroffen; functioneert doorgaans op een niveau waarop met ondersteuning van gespecialiseerde handboeken, enige aspecten voorkomen waarvoor kennis van de laatste ontwikkelingen in het vakgebied vereist is.
- b) Toepassen kennis en inzicht:
de student is in staat om zijn/haar kennis en inzicht op dusdanige wijze toe te passen, dat dit een professionele benadering van zijn/haar werk of beroep laat zien, en beschikt verder over competenties voor het opstellen en verdiepen van argumentaties en voor het oplossen van problemen op het vakgebied.
- c) Oordeelsvorming:

---

¹ De overige punten die volgens artikel 7.13 lid 2h in de OER moeten worden opgenomen ('het aantal...' en '...alsmede de momenten waarop deze afgelegd kunnen worden'), zijn al in de Richtlijntekst opgenomen.

- de student is in staat om relevante gegevens te verzamelen en interpreteren (meestal op het vakgebied) met het doel een oordeel te vormen dat mede gebaseerd is op het afwegen van relevante sociaal-maatschappelijke, wetenschappelijke of ethische aspecten.
- d) Communicatie:
de student is in staat om informatie, ideeën en oplossingen over te brengen op een publiek bestaande uit specialisten of niet-specialisten.
- e) Leervaardigheden:
de student bezit de leervaardigheden die noodzakelijk zijn om een vervolgstudie die een hoog niveau van autonomie veronderstelt aan te gaan.

Artikel 4a (taal)

De Gedragscode Voertalen is opgenomen in het instellingsdeel van het Studentenstatuut.

Voor de Engelstalige masteropleidingen geldt volgens de Gedragscode Voertalen dat ze moeten aangeven (in de opleidings specifieke bijlage) op welke manier de opleiding garandeert dat de docenten hun vak in Engels van voldoende niveau kunnen geven en dat het Engelstalig aanbieden van het onderwijs niet ten koste gaat van de kwaliteit en studeerbaarheid van het onderwijs.

Ook moeten de Engelstalige opleidingen er op toezien dat de studenten van hun opleiding over voldoende Engelse taalvaardigheid beschikken.

Artikel 7 (studeren met een functiebeperking)

Voor algemene informatie over studeren met een functiebeperking kan de student ook terecht bij de studentendecaan.

Volgens lid 7 moet de studieadviseur de relevante betrokkenen informeren over de aanpassingen die zijn verleend. Dat is bv. het tentamenbureau van S&OA, de docent (deze wordt normaal gesproken via het tentamenbureau van S&OA geïnformeerd) of een gebouwbeheerder.

Artikel 8 lid 3 en 4 (derde poging)

Een voorbeeld: na twee mislukte tentamenpogingen (nog geen cijfer 6 of hoger behaald) moet bijv. een plan van aanpak worden gemaakt voor het betreffende studieonderdeel in samenspraak met de studieadviseur en vaak ook de examinerator zodat de volgende poging waarschijnlijk zal slagen.

Er zijn allerlei zaken die nader uitgewerkt moeten worden (door examencommissie in overleg met de opleidingsdirecteur).

Bijvoorbeeld:

- de eisen waaraan het plan van aanpak moet voldoen (sommige examencommissies zullen bv. als voorwaarde hebben dat de student zijn vorige tentamen(s) heeft besproken met de examinerator en zullen dat in het plan van aanpak terug willen zien).
- de eventuele gevolgen als een student zonder toestemming deelneemt aan de 3^e poging.
- In welke situaties een verzoek kan worden afgewezen (de examencommissie moet bedacht hebben dat haar afwijzing van een verzoek voor een 3^e poging op datum x vergezeld moet gaan van een alternatieve mogelijkheid op datum y).
- De procedure als de student een 4^e poging nodig heeft.

Ook zal de examencommissie moeten zorgen voor een snelle procedure, zodat er weinig tijd zit tussen indienen van het verzoek en de beslissing daarover. Dit kan bijvoorbeeld doordat de examencommissie gebruik maakt van haar bevoegdheid om beslissingen te mandateren. Veel examencommissies hebben deze bevoegdheid gemandateerd aan hun secretaris.

Artikel 8a (Tentamenvormen en informatie over tentamens)

De toelichting op de wet zegt: 'Elk tentamen kan zijn opgebouwd uit verschillende toetsen die op verschillende tijdstippen kunnen worden afgenomen. De eisen waaraan een tentamen moet voldoen, gelden vanzelfsprekend ook voor elke toets die onderdeel is van een tentamen.'

Lid 2 en 3 leggen vast dat er tijdig bij studenten bekend is wat de stof is waarover wordt getentamineerd, hoe het tentamen gaat (bij een toets of een schriftelijk tentamen bijvoorbeeld of het een open boek tentamen is, of rekenmachines zijn toegestaan) en hoe zwaar de verschillende onderdelen van een tentamen meetellen in het eindcijfer.

Lid 4 bepaalt dat een student voorbeelden moet kunnen bekijken van vragen of vraagstukken die op een tentamen voor kunnen komen. Niet alleen de vragen maar ook de uitwerking en de normen.

Dat kan doordat de docent enkele oude tentamens ter beschikking stelt. Dat kan ook, bijvoorbeeld bij nieuwe vakken, doordat de docent model- (voorbeeld) tentamenvragen en uitwerkingen ter beschikking stelt.

Artikel 9 (mondelijke tentamens)

De toelichting op de wet zegt dat de regel dat mondelinge tentamens openbaar worden afgenomen 'kan worden beschouwd als strekkende ter bescherming van de examinandus' en dat van die regel afgeweken kan worden ter bescherming van de privacy van patiënten dan wel indien de examinandus tegen het examineren in het openbaar bezwaar heeft.

De bepaling in lid 2 is om te voorkomen dat een student onaangekondigd een of meer studiegenoten, familie enz. mee neemt naar een mondeling tentamen en op dat moment een beroep doet op de openbaarheid.

Lid 2 zorgt ook dat de student niet verrast wordt als de examiner onverwacht mededocenten aanwezig wil laten zijn bij het mondeling tentamen. Lid 2 bepaalt dat het (tijdig) aan de examencommissie gemeld moet worden, zodat deze maatregelen kan nemen: informeren van de examiner of de student, beoordelen of het verzoek de kwaliteit van de tentamining niet negatief beïnvloedt, bepalen dat het mondeling in een andere ruimte gehouden moet worden e.d.

Een afsluitend colloquium van een masteropdracht kan ook worden beschouwd als een mondeling tentamen.

Lid 2 gaat niet over dergelijke colloquia. Die zijn immers al openbaar en worden aangekondigd.

Artikel 10 (geldigheidsduur tentamens)

De reden dat in lid 2 is opgenomen dat de examencommissie gegronde redenen moet hebben om een verzoek van de student tot verlenging van de geldigheidsduur van 6 jaar af te wijzen (en dat schriftelijk moet motiveren) volgt uit de toelichting op de wet. Die stelt:

'Onderwijskundige redenen kunnen met zich mee brengen, dat een aantal onderling samenhangende tentamens alle binnen een zeker tijdsbestek worden afgelegd. Nochtans moet met het hanteren van een geldigheidsduur buitengewoon zorgvuldig en prudent worden omgegaan. Het feit dat kennis snel verouderd, kan bijvoorbeeld geen grond zijn om een tentamen aan een geldigheidsduur te binden: dan zou immers een examen als zodanig aan een geldigheidsduur moeten worden verbonden. Een veranderd onderwijsprogramma kan geen argument opleveren om de geldigheidsduur van afgelegde tentamens te beperken.'

Deelcijfers² zijn volgens lid 3 in beginsel niet meer geldig in het volgende studiejaar. Meestal zijn deelcijfers vastgelegd in de administratie van de docent en worden ze niet in het SIS opgenomen. Docenten kunnen van de regel in lid 3 afwijken en doen dat in de praktijk soms ook. Ze moeten dan wel de examencommissie op de hoogte stellen en aan studenten via Blackboard bekendmaken hoe de regels dan wel zijn.

Artikel 11 (vaststelling en bekendmaking uitslag)

In lid 1 van dit artikel is het aantal dagen aangegeven waarbinnen de student op de hoogte wordt gesteld van het resultaat van een afgelegd tentamen of een afgeronde praktische oefening. Dit houdt in dat de examiner de uitslag binnen ca. 15 werkdagen zal moeten hebben, zodat er nog ca. 5 werkdagen zijn voor de procedure tussen S&OA en de examiner om te komen tot een door de docent gewaarmerkte lijst met resultaten. Het resultaat zal dan door S&OA via Osiris binnen de aangegeven termijn worden gepubliceerd. De gewaarmerkte lijst met resultaten wordt door S&OA bewaard.

In lid 7 is bepaald dat de student desgewenst een door een medewerker van Student Services in de Vrijhof gewaarmerkt studievoortgangsoverzicht kan verkrijgen. Op dat overzicht zijn alle tot dan toe door de student behaalde resultaten vermeld.

In het 2e lid van dit artikel is bepaald dat bij een mondeling tentamen binnen één dag een bewijsstuk met de uitslag van dat tentamen wordt uitgereikt.

Artikel 12 (inzage- en nabesprekingsrecht)

De student heeft recht op een motivering van zijn beoordeling. Rekening houdend met de mogelijkheid dat de student in beroep wil gaan tegen de beoordeling (dat moet volgens artikel 19 schriftelijk en binnen zes weken) is de termijn waarbinnen de student de nabespreking moet plaatsvinden op 5 weken gesteld. De student moet daarvoor binnen twee weken na bekendmaking van de uitslag een verzoek indienen bij de docent, omdat het natuurlijk ook mogelijk moet zijn voor de examiner (de docent) om die nabespreking in te plannen.

Als de docent een collectieve nabespreking organiseert, is de student verplicht van die mogelijkheid gebruik te maken.

De student kan ook behoefte hebben om zijn tentamenwerk in te zien en van de examiner commentaar te krijgen op zijn werk, bijvoorbeeld in verband met een herkansing. Diverse examencommissies eisen dat de uitkomst van die nabespreking wordt opgenomen in het plan van aanpak uit artikel 8 lid 3. Lid 1a bepaalt dat de student in dat geval ook na de termijn van 5 weken recht heeft op een inhoudelijke nabespreking met de docent. Let wel dit is een nabespreking zonder motivering van het cijfer.

Het werk van de student is minimaal twee jaar beschikbaar bij de examiner of de leerstoel- of vakgroepadministratie. In die periode heeft de student het recht om zijn werk in te zien, zonder dat de examiner toelichting hoeft te geven, of nog moet kunnen motiveren hoe de beoordeling is bepaald.

---

² Voorbeelden: vak met een practicum en een tentamen, vak met 4 deeltolsten, vak met 2 tolsten een scriptie en een presentatie, vak met een schriftelijke toets, een projectverslag en een projectpresentatie.

Artikel 17 (examens en getuigschriften)

De bepaling in lid 1 houdt in dat de examencommissies van de UT-opleidingen geen eigen onderzoek doen naar de kennis, inzicht en vaardigheden van de examinandus. Als alle vakken / onderdelen van het programma 'met goed gevolg' zijn afgerond is de student geslaagd. In de zak-/slaagregels van de examencommissie is soms opgenomen dat je kunt slagen met een beperkt aantal onvoldoendes (meestal maximaal één of twee vijven) en welke voorwaarden daarbij gelden.

De bepaling in lid 4 houdt in dat examencommissies actief na moeten gaan of studenten aan de eisen voor een examen voldoen. De controle / signalering of een student aan zijn verplichtingen voldoet, wordt uitgevoerd door S&OA. Binnen S&OA (BOZ) worden elke maand overzichtlijsten uit OSIRIS gehaald waarmee voor een deel van de studenten bepaald kan worden welke studenten zijn afgestudeerd.

Het komt echter ook voor dat een student extra keuzevakken in zijn programma opgenomen wil hebben, of een (verplicht of keuze) vak wil laten vervangen door een ander vak dat hij gedaan heeft. Dit is niet te voorkomen en door dit soort gevallen is de diplomasignalering nooit geheel te automatiseren. Er blijft input van de student of van de opleiding voor nodig.

Examencommissies of degenen die door de examencommissie daartoe zijn gemandateerd moeten maandelijks op basis van de aangeleverde informatie beslissingen kunnen nemen over het wel of niet slagen voor een examen. Daarnaast is het denkbaar dat examencommissies (opleidingsspecifieke) procedures opstellen waarbij bovengenoemde studenten, voor wie de diplomasignalering door BOZ m.b.v. Osiris niet werkt, zelf een verzoek moeten indienen om geslaagd te worden verklaard.

Lid 5 regelt het wettelijke recht van de student om nog niet over te gaan tot het geslaagd verklaren en het uitreiken van het getuigschrift.

Vanzelfsprekend moeten er nog tal van praktische zaken worden geregeld: wanneer kan de student zijn verzoek indienen, welke onderwerpen moeten behalve de gewenste duur van het uitstel in ieder geval in het verzoek worden opgenomen, binnen welke termijn moet de examencommissie reageren op het verzoek e.d. Lid 6 bepaalt dat de nadere uitwerking moet worden opgenomen in de regels van de examencommissie.

Financieel heel belangrijk voor de UT is het feit dat is opgenomen hoe de examendatum bepaald moet worden. De bepaling in lid 7 voorkomt dat de UT de inkomsten voor het behaalde diploma misloopt.

Artikel 19 (individueel beroep en bezwaar)

Meer informatie over het nieuwe Klachtenloket UT is te vinden op de website van Student Services.

(http://www.utwente.nl/studentenbalie/student_services/klachtenloket/klachtenloket.doc/)

De student kan hier terecht voor bijvoorbeeld bezwaren tegen beschikkingen van bestuursorganen van de UT of beslissingen van de examencommissie en examinatoren, waar de student het niet mee eens is.

Artikel 22 (overgangsregeling)

Bij een wijziging van het onderwijsprogramma (ook wel curriculum genoemd) is het uitgangspunt dat de wijziging wordt bekendgemaakt vóór het nieuwe studiejaar waarin de wijziging ingaat.

Bij een wijziging van het onderwijsprogramma kunnen verschillende soorten wijzigingen optreden en kunnen er in meerdere jaren (M1, M2 en - bij Technical Medicine - M3) wijzigingen optreden:

- er kunnen vakken (onderwijseenheden) vervallen;
- er kunnen nieuwe vakken (onderwijseenheden) worden ingevoerd;
- de studielast in EC van een vak kan veranderen;
- vakken kunnen in een ander studiejaar worden geplaatst;
- combinaties van vorige punten;

Het onderwijsprogramma wordt vastgelegd in de opleidingsspecifieke bijlage van de OER.

Meestal wordt bij een curriculumwijziging afgesproken wanneer (in welk studiejaar) een wijziging zal worden ingevoerd. Dat kan bv. inhouden dat nieuwe masterstudenten direct met het nieuwe M1-programma beginnen en in hun tweede jaar het nieuwe M2-programma volgen en dat tweedejaars eerst nog het oude M2-programma volgen. Voor de M-vakken die de ouderejaars dan al hebben gehaald zal moeten worden vastgelegd of en hoe die mee kunnen tellen voor het nieuwe programma. Een nominaal lopende student mag immers volgens goed rechtsbeginsel geen nadeel ondervinden van een programmaverandering. Dat kan inhouden dat het vervallen vak X equivalent wordt verklaard aan het vak Y dat in de plaats van X is gekomen.

Om ook de student die niet nominaal loopt zo min mogelijk nadeel te laten ondervinden van curriculumwijzigingen is vastgelegd dat er bij geschrapte vakken (onderwijseenheden) met een schriftelijk of mondeling tentamen in het studiejaar daarna nog minimaal twee keer gelegenheid moet worden gegeven om tentamen te doen of dat er een alternatieve manier wordt aangeboden om het vak af te kunnen ronden (met een individuele opdracht bv.).

Als vakken met praktische oefeningen (een practicum of een project bv.) worden geschrapt en er geen 'bezemklas' wordt georganiseerd, kan een student zo'n vak niet meer volgen en dus niet meer inhalen. Om onredelijke situaties te voorkomen is vastgelegd dat er dan een onderwijseenheid (vak) uit het nieuwe onderwijsprogramma moet worden aangewezen die mag worden gedaan in plaats van het vervallen vak.

Al dit soort zaken moet worden opgenomen in de overgangsregeling.

Omdat de examencommissie bepaalt of een student voldoet aan de huidige exameneisen en de kwaliteit van tentamens moet borgen zal de examencommissie ook moeten instemmen met de bepalingen uit de overgangsregeling.

Artikel 24 (inwerkingtreding)

Met de inwerkingtreding van de OER is de voorgaande OER vervallen.